

[Rasting.]

strege, at her naturligvis er tale om et eksperiment, idet vi jo ikke, som i vort naboland Sverige, har en århundredgammel tradition på dette område at støtte os til. Jeg er derfor glad for, at man indtil videre er gået frem med forsigtighed i formuleringen af lovbestemmelserne, og jeg er glad for, at man betragter det som et eksperiment også i den forstand, at loven til sin tid — nemlig i samlingen 1955—56 — skal revideres, atter skal forelægges for rigsdagen, således at man på basis af de indhøstede erfaringer kan tage endelig stilling til, hvorledes dette har virket i det danske samfund.

Jeg synes ikke, man skal indlade sig på nogen som helst form for demagogisk tale ved vælgermøder eller nogen overvurdering af betydningen af dette. Jeg tror — som der er givet udtryk for af flere af de ærede talere, der har udtalt sig om dette spørgsmål —, at meget vil afhænge af, at den rette person bliver fundet til bestridelse af dette hverv. Det skal være ikke blot en stor demokrat, ikke blot en fremragende jurist, men tillige et stort og ubestikkeligt menneske, der skal kunne udfylde denne funktion. Han skal med klarhed kunne sigte kværlanterne bort, forstå folks bekymringer, og han skal være parat til at trænge igennem med sine synspunkter i de vigtige sager; han skal være parat til — trods det at han er afsættelig — på rigsdagens vegne at trænge igennem endog den situation, at rigsdagen, eller en gruppe af rigsdagsmænd, måtte have handlet i forståelse med en minister på en sådan måde, at det ikke kom til offentlighedens kundskab. Også dér skal han sætte sit spor. Han skal vide under en blid form at handle kraftigt og retsindigt. Og der er en ting til, der gør, at man får — om jeg så må sige — tankerne i bevægelse ved dette lovforslag, og det er de forskellige embedsgruppers reaktion overfor forslaget. Det er jo ikke blevet mødt med absolut bifald af de almindelige embedsgrupper og specielt ikke af domstolene. Jeg mener, at disse henvendelser giver anledning til — og må give anledning til —, at bestemmelserne bliver grundigt overvejet i det udvalg, som jeg forstår alle er enige om må nedsættes.

Hvad særlig angår forholdet mellem ombudsmanden og domstolene, har det altid for mig stået som en selvfølge, at ombudsmanden aldrig bør kunne få anledning til

og adgang til at blande sig i de egentlig judicielle spørgsmål. Der kan kun for ombudsmanden blive tale om det rent administrative, det som er forbundet med dommerkontorernes administration. Naturligvis kan det, som det fremgår af en henvendelse fra dommerne og fra dommerforeningen, være vanskeligt at fastlægge de enkelte detailspørgsmål i relation til de paragraffer i retsplejeloven og visse andre love, der beskæftiger sig med dette spørgsmål. Jeg tænker specielt på retsplejelovens § 48 og det kompleks af regler, som er knyttet dertil; jeg tænker fremdeles på retspræsidentens disciplinære myndighed og på den særlige klagerets kompetence. Spørgsmålet kan vel også komme frem overfor andre paragraffer, hvorved man kan diskutere, om det pågældende område væsentlig er af juridisk eller administrativ karakter. På samme måde som man overfor præsterne er ganske enig om, at det kun er det rent ekspeditions-mæssige, der falder ind under ombudsmandens indseende — det rent konfessionelt betonede, forkyndelsen, kan ombudsmanden naturligvis ikke have noget at gøre med —, på samme måde er det med hensyn til dommerne: det judicielle falder udenfor.

Jeg kan godt forstå, det er et forslag, der giver anledning til megen diskussion, og jeg tror også, der i udvalget vil blive megen diskussion; men som jeg begyndte med at sige, tror jeg, at grundtanken deri er rigtig. Jeg mener ikke, man skal forhaste sig; loven behøver ikke at være færdig, den dag den nye grundlov træder i kraft. Der står ganske vist, at ved lov skal bestemmes dette eller hint, men jeg synes, man skal give sig god tid og lade sagen suge al den næring til sig fra forskellige samfundslag, som den har krav på; man skal modtage henvendelser og overveje dybt i det udvalg, som vi agter at nedsætte. Mange af de spørgsmål, som her er draget frem, egner sig til dybtgående drøftelse og overvejelse i et sådant udvalg.

Grundtanken er sund, og jeg kan på mit partis vegne tilsige en velvillig og grundig overvejelse af det fremsatte lovforslag.

Bertel Dahlgaard: Da justitieombudsmandsordningen oprindelig — det var lige i begyndelsen af det 19. århundrede — gennemførtes i Sverige, indførtes denne institution som et værn for borgerne overfor den af kongemagten afhængige embeds-